

Список використаних джерел:

1. Круглов В.В. Механізми державного регулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні : дис. ... д-ра наук з держ. управ.: 25.00.02 / Харків. регіон. інститут держ. управ. Харків, 2020. 479 с.
2. Розвиток міжмуніципального співробітництва: вітчизняний та зарубіжний досвід : посібник. / під ред. В. В. Толкованова. Київ : Крамар, 2011, 249 с.
3. Про співробітництво територіальних громад. Закон України від 17.06.2014. № 1508-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1508-18>
4. Демчишин В., Толкованов В. Про деякі аспекти розвитку міжмуніципального співробітництва як інноваційного інструменту в реалізації державної регіональної політики в Україні. Віче : журн. Верховної Ради України. 2010. № 24, грудень. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/2326/>.
5. Стан здійснення ДПП в Україні <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk- &isSpecial=True&id=9fc90c5e-f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>

Птахіна Ольга Миколаївна

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
Україна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби та управління навчальними і соціальними закладами

СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Процес децентралізації влади є одним із пріоритетних напрямів адміністративної реформи в Україні і передбачає збільшення ролі регіональних органів державної влади та місцевого самоврядування в здійсненні економічних та структурних реформ. Стратегічним пріоритетом становлення України як соціально орієнтованої європейської держави є розвиток системи місцевого самоврядування, без реформування якої у напрямі децентралізації владних повноважень на місцях неможливо досягти гармонійного та зрівноваженого розвитку територіальних громад. Децентралізація відкриває значні перспективи для забезпечення спроможності місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання місцевого життя, зокрема підвищення ролі громадян, їхнього впливу на процес прийняття і втілення рішень щодо забезпечення умов соціального та економічного розвитку суспільства [1, с. 125]. Важливою складовою децентралізації є те, що вона спирається на такі основні принципи, як: незалежність від форми державного устрою; чітке розмежування функцій і повноважень між різними рівнями управління; планомірний розвиток розгалуженої системи місцевого самоврядування; невтручання держави в суверенні права областей, регіонів (суверенітет народу); фінансова самодостатність органів місцевого самоврядування; фінансова допомога з боку

держави, законодавче врегулювання взаємовідносин у сфері соціального управління [4, с. 7].

Сьогодні територіальні громади, крім зростання власних фінансових можливостей, у результаті децентралізації мають й інші інструменти забезпечення економічного розвитку – здійснення зовнішніх запозичень, самостійне обрання установ з обслуговування коштів місцевих бюджетів відносно розвитку та власних надходжень бюджетних установ. Територіальна громада є основним суб'єктом і носієм функцій та повноважень у системі місцевого самоврядування. Посилення функціональності громад у процесах співробітництва є глобальним трендом демократизації суспільства і децентралізації влади. Для забезпечення регульованості цього аспекту на рівні держави було затверджено низку нормативно-правових документів, які в основній своїй частині регламентують: необхідність та переваги співробітництва територіальних громад; цільові аспекти співробітництва територіальних громад – мету, завдання, цілі, напрямки, сфери, принципи; організаційні форми співробітництва територіальних громад, рівні їх інтеграції; ресурсне забезпечення співробітництва територіальних громад – бюджетно-фінансове, майнове, кадрово-професійне, інформаційне та ін.; узгодження можливостей співробітництва територіальних громад на рівні регіонів, держав та інтеграційних утворень; документальний супровід співробітництва територіальних громад (укладення договорів та угод, статутів, інших нормативів) [2].

«Європейська хартія місцевого самоврядування» вже понад три десятиліття визначає право громад на співпрацю як на внутрішньому (місцевому), так і на міжнародному рівнях. В європейських громадах активно реалізуються різні форми горизонтальної взаємодії органів місцевого самоврядування – «Intermunicipal cooperation» (міжмуніципальне співробітництво), а також «Inter-Municipal Collaboration» (міжмуніципальна консолідація, що полягає в об'єднанні адміністративних ресурсів сусідніх громад з метою економії видатків, створення єдиних виконавчих структур громад у процесі їх укрупнення) [2]. Використання можливостей співробітництва дає можливість територіальній громаді приймати участь у різних програмах ЄС та активізувати співробітництво з європейськими інститутами, не порушуючи при цьому норм чинного законодавства України.

В «Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [5] у главі 27 «Транскордонне та регіональне співробітництво» [3] визначено вагомість, територіальні пріоритети, інституційні вектори, сфери співробітництва на рівні територіальних громад з акцентом, в основному, на можливості транскордонного співробітництва.

Для забезпечення ефективного функціонування територіальної організації місцевого самоврядування та процесів децентралізації необхідно не лише удосконалювати нормативно-правове забезпечення територіальної організації місцевого самоврядування в Україні, а й використовувати всі існуючі засоби та механізми, які забезпечують подальший розвиток територіальних громад для

формування сприятливих передумов міжтериторіальних взаємодій. У свою чергу територіальні громади та органи місцевого самоврядування повинні використовувати всі наявні можливості співробітництва, активно включатись у процеси взаємодії для отримання можливості всестороннього розвитку.

Список використаних джерел:

1. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 125.-131.
2. Глазов О.М. Нормативно-правове співробітництво територіальних громад України: глобальний вимір. *Innovation and Sustainability*. № 2. 2022. С. 184-190.
3. Європейська рамкова конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106#Text (дата звернення 25.08.2023)
4. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ : Інститут громадянського суспільства, 2017. 110 с.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Редакція від 25.10.2022 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (Дата звернення 15.06.2023)

Ткач Олег Володимирович

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Україна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу

НЕОБХІДНІ ПЕРЕДУМОВИ ВРАХУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОНВЕРГЕНТНИХ ПРОЦЕСІВ СТОСОВНО УСПІШНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Успішне проведення підприємствами та організаціями зовнішньоекономічної діяльності є один із складових елементів успіху держави на зовнішніх ринках. Констатуючим елементом зовнішньоекономічної діяльності є міжнародний контракт. Особливістю укладення міжнародного контракту є те, що він являє собою документально оформлені результати проведення переговорів між зацікавленими сторонами. Кожна із сторін являє собою окрему взятую країну з власною внутрішньою системою регулювання міжнародних торговельних операцій та певними звичаями, які в деяких випадках можуть не відповідати вимогам внутрішнього законодавства партнера. Це викликало необхідність пошуку нових, міжнародних уніфікованих, більш адекватних методів та засобів регулювання